

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. november 18.
(OR. en)

14357/16

ECOFIN 1032
UEM 361
SOC 698
EMPL 478
COMPET 580
ENV 708
EDUC 371
RECH 311
ENER 382
JAI 937

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2016. november 17.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2016) 725 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE – 2017. évi éves növekedési jelentés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2016) 725 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2016) 725 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.11.16.
COM(2016) 725 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI
ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK, A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK ÉS AZ
EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANKNAK**

2017. évi éves növekedési jelentés

Bevezetés

A 2017. évi éves növekedési jelentés felvázolja a legsürgetőbb gazdasági és szociális prioritásokat, amelyekre az Európai Uniónak és a tagállamoknak az elkövetkező hónapokban összpontosítaniuk kell. A Bizottság elnöke az Unió helyzetéről szóló, 2016. szeptember 14-i értékelő beszédében kiemelte, hogy Európának meg kell erősítenie a gazdasági fellendülést és fokozottan be kell fektetnie fiataljaiba és álláskeresőibe, csakúgy, mint induló vállalkozásaiba és kkv-ibe. A Bizottság elnöke és alelnöke által ugyanaznap aláírt, az Európai Parlament és a Tanács elnökének címzett szándéknyilatkozat hangsúlyozza, hogy olyan gazdasági fellendülést kell megvalósítanunk, amelynek előnyeit mindenki, de különösen társadalmaink kiszolgáltatottabb rétegei érzékelik, fokozza a méltányosságot, valamint erősíti egységes piacunk szociális dimenzióját. A szándéknyilatkozat számos módját azonosítja az uniós munkahelyteremtés, növekedés és beruházás fellendítésének, ami a Bizottság első számú prioritása¹. Az ígéretes gazdasági jövőkép mindannyiunk számára történő biztosítása, életmódunk megőrzése és a fiatalok jobb lehetőségeinek megteremtése ugyancsak prioritásként szerepelt a 27 tagállam állam-, illetve kormányfői által 2016. szeptember 16-án jóváhagyott pozsonyi ütemtervben.

Az idei éves növekedési jelentésben foglalt szakpolitikai iránymutatást az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra irányuló konkrét ajánlás², az euróövezeti pozitív költségvetési irányvonalról szóló közlemény³, valamint a gazdasági⁴, munkaerőpiaci és szociális körülmények alapos elemzése kíséri.⁵ Az éves növekedési jelentés a beruházás, a strukturális reformok és a felelősségteljes államháztartás alkotta bővös háromszög gazdaságpolitikai stratégiájára épül. A Bizottság a munkahelyteremtést, a növekedést, a méltányosságot és a demokratikus változást célzó átfogó programjának részeként megbízatásának kezdetétől fogva ezt a stratégiát érvényesíti. A stratégia az Unió helyzetét értékelő beszéd nyomán az Európai Parlamentben, a Tanácsban és más uniós intézményekben folytatott tárgyalásokból is merít. Emellett figyelembe veszi a szociális partnerek által a széles körű párbeszéd keretében megfogalmazott álláspontokat.

A globális szinten tapasztalható átfogó bizonytalanság dacára **az EU-ban több kedvező fejlemény is az európai gazdaság ellenálló képességét és élénkülését bizonyítja.** Valamennyi tagállami gazdaság újra növekedésnek indult. A beruházások fellendülőben vannak. 2013 óta 8 millió új munkahely jött létre. A foglalkoztatási ráta szintén emelkedett. Amennyiben a jelenlegi tendenciák folytatódnak, az Európa 2020 stratégia 75 %-os foglalkoztatásra vonatkozó célkitűzése valóban elérhető távolságba kerül. Az elmúlt években a válság ellenére is nőtt a munkaerőpiaci részvétel, ami szintén a munkaerőpiacok teljesítményében megfigyelhető strukturális javulást bizonyítja. Az euróövezeti átlagos költségvetési hiány néhány éve még 6 % felett volt, idén azonban 2 % alá esett, és várhatóan a továbbiakban is csökkenni fog. Az államadóssági szintek stabilizálódtak és a várakozások szerint hamarosan mérséklődni kezdenek.

Mindennek ellenére nem dőlhetünk hátra elégedetten, hiszen a fellendülés még mindig törékeny. A növekedést, a foglalkoztatást és a beruházást változatlanul visszavetik a válság örökségei és a válság előtti évekre visszanyúló strukturális hiányosságok. A közelmúltbeli előrelépések ellenére a munkanélküliség Európa számos részén továbbra is kiugróan magas, és a tartósan magas munkanélküliségi ráták sok tagállamban rányomják bélyegüket a szociális

---

¹ http://ec.europa.eu/priorities/state-union-2016_hu

² COM(2016) 726.

³ COM(2016) 727.

⁴ COM(2016) 728.

⁵ COM(2016) 729.

helyzetre. Ezt tetézi, hogy a GDP és a termelékenység növekedési rátája még mindig elmarad a teljes potenciáltól, a beruházás pedig nem állt vissza a válság előtti szintre. Ezen túlmenően jelentős egyensúlyhiány és szerteágazó kockázatok állnak fenn az euróövezetben és általában véve az EU egészében is, és a tagállamok közötti, illetve tagállamokon belüli konvergencia sok esetben megrekedt.

1. háttérmagyarázat: Fő gazdasági és szociális fejlemények 2014 és 2016 között

A jelenlegi Bizottság hivatalba lépése óta számos pozitív fejlemény bontakozott ki:

- Az uniós és az euróövezeti gazdaság már több éve a mérsékelt növekedés pályáján halad, és ez a tendencia előreláthatólag a következő években is folytatódni fog. Az Unió GDP-je már nagyobb, mint a válság előtt.
- A fellendülés munkahelyteremtő jellege egyre erősödik, ami többek között a számos tagállamban nemrégiben végrehajtott strukturális reformoknak köszönhető. 2013 óta 8 millió új munkahely jött létre, ebből csaknem 5 millió a hivatalban lévő Bizottság megbízatása alatt.
- Az uniós munkanélküliségi ráta folyamatosan csökken, és 2016 szeptemberében 8,6 %-ra mérséklődött, ami 2009 óta a legalacsonyabb szint.
- Ezzel egyidejűleg a 20–64 év közötti korosztály foglalkoztatási rátája 71,1 %-ot ért el (2016 második negyedévében), így most először haladta meg a 2008-as szintet. Ez azt jelenti, hogy az Európa 2020 stratégiában kitűzött 75 %-os foglalkoztatási cél – a jelenlegi tendencia fenntartása esetén – elérhető közelségbe kerül.
- A teljes beruházás 2014 óta ismét növekvőben van az EU-ban, és a pozitív tendencia valószínűleg a jövőben is folytatódik (EU: 2014: +1,2 %; 2015: +2,2 %; 2016: +2,0 %; 2017: +2,1 % 2018: +2,8 %).
- Az euróövezeti tagállamok GDP-arányos költségvetési hiánya a néhány évvel korábbi 6 %-os átlagról idén jóval 2 % alá csökkent, és a jövőben további csökkenésre lehet számítani. Ennek köszönhetően az elmúlt években több ország tekintetében megszűnt a túlzothány-eljárás.
- Az uniós és az euróövezeti államadósság a 2014-es tetőzést követően folyamatosan mérséklődik, így 2016-ban 86,0 % lesz (az euróövezetben 91,6 %), majd a következő két év során szerény ütemben tovább csökken.

Nem szabad azonban hátradőlnünk.

- Az élénkülésnek eddig lendületet biztosító „hátszél” lecsendesedőben van (esnek az olajárak, csökken az euró értéke), és a kilátásokat kockázatok övezik – többek között a globális környezetből adódóan, de az egyesült királyságbeli népszavazás nyomán kialakult bizonytalanság következtében is.
- A gazdaságélénkülést mindeddig nagymértékben elősegítette az Európai Központi Bank (EKB) monetáris politikája és az abból eredő alacsony kamatszint.
- A növekedés egyelőre mérsékelt, és változatlanul visszavetik a válság örökségei, például a magánszektor adóssága, valamint a válság előtti évekre visszanyúló strukturális hiányosságok. Ezt a bankszektor helyzete is jól példázza.
- Még mindig tetten érhetők a makrogazdasági egyensúlyhiányra és a konvergencia hiányosságára utaló jelek, különösen ami az euróövezetet illeti.
- A népesség előregedése nyomást gyakorol a szociális védelmi rendszerek pénzügyi stabilitására és megfélelőségére.
- Egyes országok adósságállománya rendkívül nagy, és hét euróövezeti tagállam adósságrátája megközelíti, vagy akár meg is haladja a GDP 100 %-át.
- Több tagállamban még nem teljes körűek a strukturális reformok, és az országspecifikus ajánlások teljesítése sok esetben kívánnivalót hagy maga után. A termék-, szolgáltatás- és munkaerőpiacok

korszerűsítése számos tagállamban változatlanul prioritásként kezelendő.

- A nagymértékű egyenlőtlenségek visszavetik a gazdasági teljesítményt és a fenntartható növekedés potenciálját, és a szegénység és a társadalmi kirekesztettség kockázata – a csökkenő tendencia dacára – továbbra is rendkívül magas.
- Bár a munkanélküliségi ráta mérséklődik, bizonyos tagállamokban még így is kiugróan magas.

Mindemellett a globalizáció, valamint a demográfiai és technológiai fejlemények a változás jelentős forrásai, amelyeknek mindenki számára előnyöket kell biztosítaniuk. Ezeket a fejleményeket nem lehet és nem is szabad visszafordítani, ehelyett alkalmazkodni kell hozzájuk, különösen az arra irányuló erőfeszítések által, hogy a globalizáció és a technológiai változások – köztük a digitalizálás – előnyeiből méltányos módon részesüljenek a különböző társadalmi csoportok, kiváltképp a fiatalok. Az egyenlőséggel, méltányossággal és inkluzivitással kapcsolatos szempontokra tekintettel minden szinten fel kell hívni a figyelmet a szakpolitikák és a reformok jövedelemelosztásra gyakorolt hatására.

Amint arra az Európai Parlament is rámutatott⁶, az európai szemeszter keretében megvalósuló gazdaságpolitikai koordináció valódi sikerének kizárólagos mércéje az országspecifikus ajánlásokban felvázolt kulcsfontosságú reformok végrehajtása. Az európai szemeszter ugyan lényeges reformokra ösztönözte a tagállamokat, a végrehajtás átfogó helyzete egyes területeken még mindig kiábrándító, és országonként lényeges különbségek mutatkoznak. A szemeszter észszerűsítésének köszönhetően az ajánlások az egyes tagállamok előtt álló fő kihívásokra összpontosulnak. Emellett az összehasonlító teljesítményértékeléssel és a kölcsönös felülvizsgálattal kapcsolatos tevékenységek is intenzívebbé váltak a különféle tanácsi formációkon belül. A közösen elfogadott prioritások végrehajtása változatlanul elsőbbséget élvez.

Míg a gazdasági fellendülésnek kedvező környezet kialakításáról – a bizottsági munkaprogramban⁷ foglalt prioritásokkal összhangban – az Európai Uniónak kell gondoskodnia a jogalkotás minőségének javítása és a szakpolitikai iránymutatások révén, addig a szakpolitikai válaszintézkedések zömének végrehajtása tagállami feladat. Az EU konkrét javaslatokat dolgozott ki a gazdaságélénkülés megerősítése és a jövőbeli sokkokkal szembeni ellenálló képesség növelése érdekében. Például a szeptemberben elfogadott, nemzeti versenyképességi testületekről szóló tanácsi ajánlás arra ösztönzi a tagállamokat, hogy átfogó megközelítést alkalmazva mérlegeljék a versenyképességet, a termelékenység és a növekedés előmozdítására összpontosítva. Az egyes tagállamoknak címzett országspecifikus ajánlásokban javasolt reformok elfogadásának felgyorsítása, majd a megfelelő ütemezés és végrehajtás egyaránt nélkülözhetetlen a növekedési potenciál fokozásához, illetve a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítéséhez. A tagállamoknak e reformok bevezetése során maradéktalanul figyelembe kell venniük a rövid és középtávú hatásokat, beleértve az idő előrehaladtával jelentkező elosztási hatásokat és költségeket is.

2. háttérmagyarázat: Az uniós szintű fellépést igénylő fő területek áttekintése

Az Európai Unió szintjén a Bizottság a következőkre vállalt kötelezettséget:

- A beruházásélénkítés, a strukturális reformok végrehajtása és a felelősségteljes fiskális politikák biztosítása alkotta bűvös háromszögre épülő gazdaságpolitika érvényesítése. A Bizottság ennek megfelelően kiigazította az európai szemeszter folyamatát, többek között több időt biztosított a tagállamokkal való párbeszédre, és a gazdasági célok mellett a szociális megfontolásokat is horizontális

⁶ A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere: a 2016. évi prioritások végrehajtása, 2016/2101(INI).

⁷ COM(2016) 710.

szintre emelte.

- A Stabilitási és Növekedési Paktum szabályainak alkalmazása, többek között a Paktum beruházásokra és a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezései által biztosított rugalmasság kihasználása a gazdasági ciklus fokozott figyelembevételével, valamint a reformok és a beruházások ösztönzése érdekében.
- Az európai beruházási terv végrehajtása a beruházási rés áthidalása érdekében. Ennek keretében a Bizottság kiterjeszti az Európai Stratégiai Beruházási Alapot, megerősíti az uniós alapok által kifejtett hatást a beruházási terv támogatása érdekében, erőfeszítéseket tesz a beruházási akadályok felszámolása érdekében, valamint új finanszírozási forrásokat biztosít a reálgazdaság számára a tőkepiaci unión keresztül.
- Mindazon intézkedések végrehajtása, amelyek az egységes piacnak a szolgáltatások és termékek, továbbá az infrastruktúra területén történő mélyítéséhez, az energiaunió kiteljesítéséhez, a valódi digitális egységes piac létrehozásához, az uniós vállalkozások üzleti lehetőségeinek a kereskedelmi megállapodások révén való bővítéséhez, valamint az EU egészére kiterjedő tisztességes adórendszer biztosításához szükségesek.
- A humántőke-beruházások prioritásként való kezelése az új európai készségfejlesztési program elindítása, az ifjúsági garancia kiterjesztésének előmozdítása, valamint az oktatási és képzési teljesítmények összehasonlító értékelése révén.
- Az európai gazdasági és monetáris unió megvalósítása a gyakorlati elmélyítés révén, ami magában foglalja többek között az uniós szociális párbeszéd támogatását, valamint a bankunió kiteljesítésére, illetve az euróövezet átfogó prioritásainak hatékonyabb érvényesítésére irányuló kezdeményezéseket is.

A Bizottság 2017. évi munkaprogramja összefoglalja a testület jövő évre vonatkozó prioritásait.

Valamennyi – monetáris, fiskális és strukturális – szakpolitikai eszközt egyedileg és együttesen is alkalmazni kell a munkahelyteremtés, a növekedés, a beruházás és a pénzügyi stabilitás előmozdítása érdekében. Az alacsony inflációval, alacsony növekedéssel és alacsony kamatlábakkal jellemezhető jelenlegi környezetben a támogató monetáris politikai irányvonal mellett egyéb szakpolitikai területek is szerepet játszanak a gazdasági fellendülés biztosításában. A fokozódó bizonytalanság által meghatározott globális környezetben elengedhetetlen, hogy egy megfelelő gazdaságpolitikai kombináción keresztül valamennyi nemzetközi növekedésösztönző tényezőt mozgósítsunk.

Ennek tükrében a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy kétszerezzék meg a gazdaságpolitikai bűvös háromszög alábbi három elemére irányuló erőfeszítéseiket, és ennek keretében szenteljenek kiemelt figyelmet a társadalmi méltányosságnak, ezáltal biztosítva a növekedés fokozottan inkluzív jellegét:

- a beruházási tevékenység élénkítése,
- a strukturális reformok végrehajtása,
- a felelősségteljes fiskális politikák biztosítása.

1. A beruházási tevékenység élénkítése

1.1. A pénzügyi szektor működésének javítása

A finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés a vállalatok számára a növekedés és az innováció nélkülözhetetlen előfeltétele. Egyes tagállamokban változatlanul magas azon kkv-

k aránya, amelyek számára a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés jelenti a legkomolyabb kihívást (Görögországban 30 %, Cipruson 25 %). A legkisebb méretű cégek (a mikrovállalkozások 12 %-a), a viszonylag fiatal vállalkozások (az elmúlt 2–5 évben létrejött vállalkozások 13 %-a) és a gyorsan növekvő új vállalkozások (a legalább 20 %-os éves növekedési rátával rendelkező vállalkozások, ún. gazellák 14 %-a) szintén szembesülnek finanszírozási problémákkal⁸. Mivel a kkv-k elsősorban a bankszektortól kapott forrásokra támaszkodnak, hitelhez való hozzáférésük továbbra is gondot jelenthet, főleg a bankszektorban kiigazításokat végrehajtó országokban. A gyorsan növekvő vállalkozások számára nélkülözhetetlen kockázati tőkére vonatkozó keret támogatása és megreformálása céljából, valamint annak érdekében, hogy a pénzügyi piacok képesek legyenek bővíteni hitelezési tevékenységüket a gazdaság számára, a Bizottság javaslatot terjesztett elő az európai kockázati tőke-alapról szóló rendelet és az európai szociális vállalkozási alapról szóló rendelet módosításáról, ami a tőkepiaci unió megteremtése felé vezető újabb lépésnek számít.

A tőkepiaci unió képes biztosítani, hogy a vállalkozások az összes tagállamra kiterjedően egyenlő esélyekkel férhessenek hozzá a finanszírozási eszközökhöz, ezáltal ösztönözve a torzulásoktól mentes beruházást és innovációt. A finanszírozási feltételek és modellek tagállamonként számottevő eltéréseket mutatnak, ami ellehetetleníti, hogy a pénzügyi szektor megfelelően betöltse elsődleges szerepét, vagyis hatékonyan összekapcsolja a tőkeforrásokat és a beruházási lehetőségeket. A teljeskörűen kiépített tőkepiaci unió a saját tőke- és kötvénypiacokon keresztül alternatív finanszírozási forrásokat fog biztosítani, így egyrészt kiegészíti a bankrendszert, másrészt pedig elősegíti a megfelelő kockázatértékelést és tőkeelosztást a pénzügyi rendszeren belül. A tőkének a gyorsabban növekvő termelékenységgel jellemezhető területekre, a kiemelkedően termelékeny tevékenységekre és az innovációkra kell összpontosulnia. A mélyebben integrált tőkepiacok egyúttal a gazdasági sokkokkal szemben puffert biztosítanak a magánszektor kockázatmegosztásából adódóan. A Bizottság által eddig javasolt intézkedések mielőbbi elfogadásának szükségességén túlmenően a biztosítók és bankok infrastrukturális beruházásaira, valamint a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó jogi keret további változásai elősegítik majd a gazdaság finanszírozását. A fizetési képtelenségre vonatkozó nemzeti keretek hiányosságaiból adódóan az egyes tagállamokban nem azonosak a hitelhez jutás feltételei. A Bizottság a közeljövőben javaslatot kíván előterjeszteni a megelőző szerkezetátalakítás keretelveiről, a második esélyről és a fizetési képtelenségi eljárások javítását célzó intézkedésekről.

A tagállamoknak mindemellett kezelniük kell a bankszektorban még fennálló sebezhetőségeket a beruházások fellendítése és az európai gazdaság finanszírozásának előmozdítása érdekében. A nemteljesítő hitelek nagy aránya számos tagállamot változatlanul komoly kihívás elé állít. A nemteljesítő hitelek és az operatív hiányosságok, valamint az alacsony kamatlábakkal és alacsony növekedési rátával jellemezhető környezet együttese visszaveti a bankok nyereségességét, aminek következtében a bankok új hitelezés céljából kevésbé képesek új tőkét teremteni, illetve mozgósítani, így a gazdasági fellendülés támogatására vonatkozó képességük is csökken. Ebből az ördögi körből való kitöréshez enyhíteni kell a bankokra háruló terhet, anélkül, hogy ez hatást gyakorolna a költségvetésre. Ebben az összefüggésben meghatározó jelentőséggel bírnak a peren kívüli vitarendezés és fizetési képtelenség hatékony keretei – köztük a megelőző szerkezetátalakítás –, és az erre vonatkozóan elfogadott reformokat teljeskörűen végre kell hajtani. A nemteljesítő hitelek tekintetében a vonatkozó jogszabályokkal összhangban valamennyi tagállamban lehetővé kell tenni és ösztönözni kell a nem banki szakosított intézmények általi adósságszolgálatot, illetve a nemteljesítő hitelek ilyen intézményeknek történő eladását.

---

⁸ Felmérés a vállalkozások finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréséről, <http://ec.europa.eu/growth/safe>

A bankokat operatív hatékonyságuk további fokozására kell ösztönözni. A ciklikus és strukturális tényezők – köztük az új szabályozásból fakadó követelmények és az alacsony hozamok – a bankok nyereségességére is kihatottak. Ahhoz, hogy a bankok az új operatív környezethez igazítsák üzleti modelljüket, további erőfeszítésekre van szükség, amelyek magukban foglalhatják a kapacitásfeleslegek leépítését és az ágazat konszolidációját. Mielőbb el kell fogadni a már előterjesztett szabályozási kezdeményezéseket a jogi egyértelműség és a jogbiztonság garantálása érdekében, ugyanakkor meg kell előzni, hogy e törekvések indokolatlanul befolyásolják a reálgazdaság finanszírozását. A nemzetközi szinten előírányzott újabb kezdeményezéseknek nem szabad a tőkekövetelmények jelentős mértékű általános emelkedését eredményezniük.

Gyors előrelépéseket kell tenni a bankunió kiteljesítése felé, amihez a kockázatsökkentést és a kockázatmegosztást egyaránt javítani kell. A bankszektor ellenálló képessége számottevően javult az utóbbi években. Mindazonáltal a banki tőzsdei árfolyamok 2016 egyes időszakaiban rendkívüli nyomásnak voltak kitéve, egyebek mellett a nemzetközi piaci fejlemények – például az egyesült királyságbeli népszavazás eredménye nyomán Kínában kialakult zavarok – hatására. Kulcsfontosságú, hogy megőrizzük és tovább erősítsük a bankszektorba vetett bizalmat. A bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv és az állami támogatásra vonatkozó uniós szabályok együttesen megteremtik a pénzügyi stabilitás fenntartására és az adófizetők védelmére irányuló keretet. Az Egységes Szanálási Alap közös védőhálójával kapcsolatos munkát fel kell gyorsítani. Folytatni kell az európai betétbiztosítási rendszerrel kapcsolatos egyeztetéseket, hogy a társjogalkotók a lehető legrövidebb időn belül megállapodásra jussanak, emellett szintén prioritásként kell kezelni a közeljövőben előterjesztendő kockázatsökkentési javaslatok elfogadását.

1.2. Az uniós alapok hatásának fokozása az európai beruházási terv támogatása érdekében

Az európai beruházási terv hasznos eszköznek bizonyult a kézzelfogható eredmények megvalósítása és a beruházás folyamatos bővülésének ösztönzése terén a tagállamokban. Az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) alig több mint egy év alatt közel 138 milliárd EUR-t mozgósított 27 tagállamban. Ugyanebben az időszakban a becslések szerint csaknem 300 000 kkv vette igénybe az ESBA-t⁹. Az európai beruházási terv sokrétű eszköztárának köszönhetően (pénzügyi eszközök, technikai segítségnyújtás és az üzleti környezetet javító intézkedések) számos ágazatban érdemi változások történnek olyan innovatív projektek támogatásának köszönhetően, amelyek a helyi közösségek szintjén hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez, a növekedéshez, valamint az ifjúsági munkanélküliség problémájának kezeléséhez is. Ezek a projektek meghatározó jelentőséggel bírnak az uniós gazdaság jövője szempontjából, és olyan kulcsfontosságú területekre irányulnak, mint például a kkv-k támogatása, az innováció és K+F, a megújuló energia, az energiahatékonyság, illetve a digitális és közlekedési infrastruktúra.

Több tagállam több projektje részesülhet a beruházási terv előnyeiből. A Bizottság ugyanis javaslatot tett az ESBA kiterjesztésére (az „ESBA 2.0”-ra vonatkozó javaslat), ami magában foglalja az ESBA-források megkészszerzését, amelyek így 2022-re elérnék a 630 milliárd EUR-t, és ezzel párhuzamosan az ESBA földrajzi és ágazati lefedettségének javítását is. Kulcsfontosságú, hogy e javaslat mielőbb elfogadásra kerüljön¹⁰.

Az ESBA kiterjesztésén túlmenően a földrajzi lefedettség annak köszönhetően is javulni fog, hogy egyszerűbbé válik az ESBA és az európai strukturális és beruházási alapok

⁹ COM(2016) 359 és COM(2016) 581.

¹⁰ Az Európai Tanács következtetései, 2016. október. Az Európai Tanács felkéri a Tanácsot, hogy december 6-i ülésén alakítsa ki az ESBA-ra vonatkozó új bizottsági javaslattal kapcsolatos tárgyalási pozícióját, figyelembe véve a novemberben nyilvánosságra kerülő független szakértői értékelést.

(esb-alapok) kombinálása, amihez Európa-szerte fokozott technikai segítségnyújtás vehető igénybe. Az ESBA a 2014–2020 közötti időszakban 454 milliárd EUR-val járul hozzá a tagállamokban megvalósuló beruházásokhoz, és az új programozási időszakban még hangsúlyosabbá válik az uniós források hatékony és eredményes felhasználása, mivel az elérni kívánt eredményeket világosan, számszerűsíthető célkitűzésekkel alátámasztva kell meghatározni az egyes programok tekintetében. Ezen túlmenően a tagállamokkal szemben elvárás, hogy a forrásokban részesülő ágazatok számára a célkitűzések teljesítését megkönnyítő jogi és strukturális feltételeket alakítsanak ki. A jövőre való tekintettel a Bizottság az ESBA-ból és az esb-alapokból, illetve az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből származó források ötvözésére vonatkozó lehetőségek bővítését szorgalmazza.

A fenntartható beruházások a fokozott erőforrás- és energiahatékonyságnak, valamint a kisebb termelési költségeknek köszönhetően a gazdaság egészében fellendítik a termelékenységet, ugyanakkor mérséklik a külső költségeket és hatásokat. Konkrétan az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és körforgásos gazdaságra való átállás támogatása új munkahelyeket fog teremteni a szolgáltatások – például az innovatív, a karbantartási és javítási szolgáltatások –, illetve az új, fenntarthatóbb termékek tervezése és gyártása terén. A körforgásos gazdaság és a fokozott erőforrás-hatékonyság potenciálisan igen nagy jelentőséggel bír számos konkrét területen, mint például a zöld közbeszerzés, a hulladék- és vízgazdálkodási infrastruktúrára irányuló beruházások, a fenntartható építőipar, a kritikus fontosságú nyersanyagok, a bioüzemanyagok és bioalapú vegyi anyagok, valamint az energiával és az éghajlatváltozással kapcsolatos beruházások terén.

A beruházási tevékenység során kiemelt figyelmet kell fordítani a humántőkére és a szociális infrastruktúrára is. A tartós ápolási-gondozási szolgáltatások, valamint a megfizethető és rugalmas gyermekgondozási létesítmények kialakítása rendkívül fontos az idősekkel és a gyermekekkel szembeni – leggyakrabban a nőkre háruló – gondozási kötelezettség mérséklése érdekében. Az oktatás és az egész életen át tartó tanulás terén folyamatos beruházásokra van szükség a foglalkoztathatóság előmozdítása, valamint a magasan képzett és az alacsony szakképzettségű munkavállalók közötti, a bérek és a munkakörülmények tekintetében mutatkozó szakadék kockázatának kiküszöbölése érdekében.

A tagállamok számára támpontot nyújt az államháztartási számviteli szabályokra – különösen a köz-magán társulásokra – vonatkozó egyértelműbb iránymutatás (ESA 2010). Az Eurostat és az Európai Beruházási Bank által közösen, elsősorban a magánszektorbeli szereplők számára kidolgozott, a köz-magán társulások statisztikai kezelésére vonatkozó útmutatót 2016. szeptember 29-én tették nyilvánosan elérhetővé¹¹. Az útmutató közzétételét aktív tájékoztató kampány kíséri. Emellett a Bizottság szorosan nyomon követi a köz-magán társulások különböző ágazatokban történő létrehozására vonatkozó államháztartási számviteli szabályok értelmezésének hatását, és szükség esetén mérlegelni fogja a további intézkedéseket.

1.3. A beruházási akadályok felszámolása

Az EU és a tagállamok már eddig is tettek lépéseket a beruházási akadályok felszámolása érdekében, azonban még több erőfeszítésre van szükség. Míg a Bizottság a továbbiakban is az általános beruházási környezet uniós szintű javítására törekszik – többek között az egységes piac elmélyítése révén –, addig a tagállamoknak meg kell erősíteniük a beruházási akadályok megszüntetését célzó nemzeti, regionális és helyi szintű fellépést.

---

¹¹ Eurostat, EPEC, Európai Beruházási Bank: „Útmutató a PPP-k statisztikai kezeléséről”, 2016. szeptember.

A fenntartható beruházásokhoz stabil és kiszámítható üzleti környezetre van szükség. A Bizottság már több kezdeményezést is előterjesztett a reálgazdaság finanszírozásának elősegítése érdekében – ezek közé tartozik a biztosítók és viszontbiztosítók infrastrukturális beruházásaira vonatkozó tőkekövetelmények csökkentése, valamint az infrastruktúra állami finanszírozását érintő állami támogatási szabályok alkalmazására vonatkozó gyakorlati útmutató¹² elfogadása. Ezen túlmenően az energiaunió, a tőkepiaci unió, az egységes piaci stratégia, a digitális egységes piaci stratégia, a körforgásos gazdaságra vonatkozó csomag és a nemzetközi kereskedelmi, illetve beruházási megállapodások egyaránt tartalmazznak olyan célzott intézkedéseket, amelyek – maradéktalan végrehajtásuk esetén – hozzájárulnak az akadályok felszámolásához, előmozdítják az innovációt és javítják a beruházási környezetet. Például az energiaunió részeként a 2030-ig tartó, illetve a későbbi időszakra vonatkozó nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveken alapuló irányítási eljárást kell kialakítani, amely a vállalkozások, a befektetők és az egész társadalom számára kiszámíthatóságot biztosít. Ezen túlmenően az energiaunió egyes ágazatokban – így az energiahatékonyság terén – hozzájárul majd az állami számvittel kapcsolatos előzetes bizonyosság fokozásához. A mobilkommunikációs rendszerek ötödik generációját jelentő 5G technológia 2025-ig történő teljes körű uniós bevezetése akár kétmillió új munkahelyet is teremthet. Emellett a közös konszolidált társaságiadó-alapra¹³ irányuló közelmúltbeli kezdeményezés hozzá fog járulni, hogy az EU vonzóbb beruházási helyszínné váljon, amely kiszámítható szabályokat, egyenlő versenyfeltételeket és alacsonyabb megfelelési költségeket biztosít a vállalkozások számára. Ez egyúttal az európai innovációra is ösztönzőleg hat majd, mivel garantálja, hogy a K+F beruházások költségei levonhatók legyenek az adóból, és kezeli a saját és az idegen tőke bevonásának eltérő adóügyi megítéléséből adódó torzulást.

A tudásba, az innovációba, az oktatásba és az IKT-be – vagyis a növekedés mozgatórugóiba – való beruházás szintén a legfontosabb törekvések közé tartozik. A termelékenység válság utáni visszaesése több tagállam esetében részben a berendezésekbe és gépekbe való beruházás jelentős csökkenésével magyarázható. Ugyanakkor a teljes tényezőtermelékenység növekedésének és a beruházási források bevonásának ösztönzése érdekében bővíteni kell az immateriális javakba – köztük a K+F-be, az IKT-be és a képzésbe – való beruházásokat. A tagállamoknak ezenkívül arról is gondoskodniuk kell, hogy a lehető leghatékonyabb legyen a tőkeelosztás. A számos tényezőt – például az innovációt és az erőforrások hatékonyabb elosztását – felölelő teljes tényezőtermelékenység az EU-ban eddig kisebb mértékben járult hozzá a növekedéshez és a termelékenységhez, mint az Egyesült Államokban. Európa szerény teljesítménye a termék-, szolgáltatás, tőke- és munkaerőpiacra is kiható strukturális problémáknak tudható be. A tudományos kutatás, illetve a termékek és szolgáltatások vállalati fejlesztése közötti kapcsolat megteremtése elengedhetetlen a versenyképesség és a növekedés fellendítéséhez. Ehhez hasonlóan az ipar digitalizációjával foglalkozó nemzeti platformok létrehozása elősegítené az erre elkülönített uniós források tőkeáttételi hatásának fokozását, így nagy horderejű beruházások valósulhatnak meg, amelyek gazdaságunk versenyképességének is kedveznek.

A tagállamoknak még több erőfeszítést kell tenniük az európai szemeszter keretében azonosított beruházási akadályok felszámolásához szükséges reformok végrehajtása terén. Egyes tagállamok – különösen a válság által súlyosan érintett euróövezeti tagállamok – ugyan hoztak intézkedéseket, ám a beruházási akadályok megszüntetése irányába tett előrelépések összességében egyenletlenek, és több erőfeszítésre van szükség. A kívánatos reformok olyan területeket érintenek, mint például a fizetéseképtelenség, a közbeszerzés, a közigazgatás hatékonysága és átláthatósága, az ágazatspecifikus szabályozás, valamint a munkaerő- és termékpiacok működése. A hatékony és átlátható közigazgatás, valamint az

¹² C/2016/2946.

¹³ COM(2016) 685.

eredményes igazságügyi rendszer megléte nélkülözhetetlen a gazdasági növekedés fellendítéséhez és a minőségi szolgáltatásnyújtáshoz a vállalkozások és a polgárok számára. Bizonyos tagállamokban a beruházást akadályozhatja a magas adószint, a túl összetett adórendszer, a korrupció, a gyenge kutatási és innovációs keret és a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés nehézségei, kiváltképp a kkv-k számára. Az országspecifikus ajánlásokban azonosított vonatkozó reformok végrehajtása elengedhetetlen ahhoz, hogy a nemzeti sajátosságokat figyelembe véve fenntartható és növelhető legyen a beruházási szint a tagállamokban.

1.4. Az uniós vállalkozások lehetőségei a globális piacokból és beruházásokból származó előnyök kiaknázására

A világ többi részébe irányuló export az európai foglalkoztatás egyre jelentősebb forrásává válik. Vállalkozásaink nemzetközi versenyképességének köszönhetően jelenleg több mint 30 millió – a 15 évvel ezelőtti helyzethez képest kétharmaddal több – munkahely kapcsolódik az EU-n kívüli exporthoz, ami azt jelenti, hogy minden hetedik európai munkahely az exportnak köszönhető. Ezek a kimagasló szakértelmet igénylő és az átlagnál jobban fizetett munkahelyek az összes uniós tagállamban megtalálhatók, és közvetlenül és közvetve is kapcsolódnak az Unión kívülre irányuló exporthoz. Lengyelországban például 200 000, Olaszországban 140 000, míg az Egyesült Királyságban 130 000 munkahely függ össze az EU-n kívülre irányuló német exporttal. Az EU-n kívülre irányuló francia exporthoz Németországban 150 000, Spanyolországban 50 000, Belgiumban pedig 30 000 munkahely kapcsolódik. Következésképpen a kereskedelemről származó előnyök sokkal szélesebb körben éreztetik hatásukat, mint azt gyakran gondolnánk, és jelentős előnyökhöz juttatják az európai fogyasztókat. A globális kereskedelemben már tetten érhetők a tendencia változásának első jelei, és ebben a helyzetben meg kell őrizni a nyitottságot, és ösztönözni kell az uniós vállalkozások – főként a szolgáltatók és a kkv-k – globális értékláncokba történő mélyebb integrációját.

Az Unió jó helyzetben van ahhoz, hogy a kereskedelem- és beruházáspolitikai eszközöket felhasználva hozzájáruljon e célkitűzéshez és előnyöket biztosítson a vállalatoknak, a fogyasztóknak és a munkavállalóknak egyaránt. Az EU világszinten az áruk és szolgáltatások legnagyobb exportőre és importőre. E meghatározó szerepből adódóan az Unió mintegy 80 ország első számú kereskedelmi partnere, további 40 ország esetében pedig a második legfontosabb kereskedelmi partner. Az Uniónak ki kell használnia pozícióját annak érdekében, hogy előnyökhöz juttassa mind saját polgárait, mind a világ más részein – különösen a világ legszegényebb országában – őket.

Az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás megerősítése még több lehetőséget fog megnyitni az uniós vállalkozások előtt. A megállapodás stabil szakpolitikai és beruházási környezetet teremt a karbonszegény, illetve alacsony szén-dioxid-kibocsátású ágazatokban tevékenykedő uniós vállalkozások számára, nem csupán Európában, hanem a világ többi részén is. Az EU és a tagállamok járulnak hozzá legnagyobb mértékben az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásához a fejlődő országokban: együttesen az éghajlatváltozás kezelését célzó intézkedésekre rendelkezésre álló források mintegy harmadát biztosítják, és az Éghajlatváltozási Alap keretében tett kötelezettségvállalások csaknem fele hozzájuk köthető. A 2014–2020 közötti időszakban az uniós költségvetés legalább 20 %-át fordítják éghajlatpolitikai intézkedésekre. Az EU finanszírozza az éghajlatváltozás elleni globális szövetséget, amely világszinten az éghajlatváltozással kapcsolatos egyik legnagyobb léptékű kezdeményezés. A legszegényebbeknek és legkiszolgáltatottabbaknak nyújtott támogatás kiterjesztése érdekében az EU új támogatási fázist indított, amelynek keretében a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan mintegy 350 millió EUR kötelezettségvállalásra lehet

számítani. Ebből az összegből a legkevésbé fejlett országoknak és a fejlődő kis szigetállamoknak nyújtanak segítséget az éghajlatváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás terén. Az EU és a tagállamok az elmúlt év során 17,6 milliárd EUR-val támogatták a fejlődő országokat az éghajlatváltozás kezelése céljából. Ez jól szemlélteti az EU elkötelezettségét az iránt, hogy megfelelően kivegye részét a fejlett országok által kitűzött cél teljesítéséből, miszerint 2020-ig különböző forrásokból évente 100 milliárd USD összegű finanszírozással kívánják támogatni a fejlődő országokat.

Az EU-t a külföldi és a hazai befektetők számára egyaránt vonzóbb beruházási célponttá kell tenni. A globális közvetlen külföldi befektetésből való uniós részesedés a válság előtti 50 %-ról 2014-ben 20 %-ra esett vissza. Ugyan a közvetlen külföldi befektetések áramlását a globális fejlemények és az EU által alapvetően nem befolyásolható események határozzák meg, a befektetések beáramlása egy sor olyan országspecifikus helyválasztási tényező, vállalatspecifikus tényező és ágazatspecifikus tényező együttesének függvénye, amelyek hatást gyakorolnak a beruházási környezetre, és amelyeket rövid és középtávon egyaránt közvetlenül befolyásolhatnak a politikai döntéshozók.

2. A strukturális reformok végrehajtása

2.1. Munkahelyteremtés és a készségek javítása

A tagállamoknak fokozniuk kell arra irányuló befektetéseiket, hogy megteremtsék a nagyobb munkaerőpiaci részvételt, a több minőségi munkahelyet, valamint a hatékony képzést és továbbképzést elősegítő feltételeket. A jól működő és rugalmas munkaerőpiacokhoz a készségek továbbfejlesztésének és a munkahelyváltás során biztosított jövedelemtámogatásnak, valamint a legmagasabb szintű szociális normákra épülő szociális védőhálónak kell társulnia. Azok a tagállamok, amelyek a válságot megelőzően átfogó munkaerőpiaci és szociális védelmi reformokat hajtottak végre, a gazdasági visszaesés idején jobban tudták támogatni a foglalkoztatást és nagyobb mértékben meg tudták őrizni a méltányosságot. Ezek a reformok kiterjednek a rugalmas és megbízható munkaszerződésekre, amelyek elősegítik a munkaerőpiaci átmenetet és megakadályozzák a kétszintű munkaerőpiac kialakulását, az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó átfogó stratégiákra, a hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekre, valamint a korszerű szociális védelmi rendszerekre. Más tagállamok a válság idején vezettek be ebbe az irányba mutató reformokat, amelyek hozzájárulnak a jelenlegi élénkülés fokozottan munkahelyteremtő jellegéhez.

Sok tagállamban változatlanul zsugorodik a munkaképes korú népesség és a gazdaságilag aktív népesség, ami elsősorban az alacsony születési arányszámoknak, a népesség előregedésének, a kivándorlásnak és a munkaerőpiac egészségügyi okokból történő elhagyásának tudható be. Ebben a helyzetben kezelni kell a munkaerőpiacot jellemző bizonytalanságot és szegmentációt, illetve azok termelékenység-növekedésre gyakorolt hatását, ezáltal mérsékelve a belső keresletet és a termelékenység növekedését érintő káros hatásokat. Mindemellett az esélyegyenlőség a társadalmi méltányosság meghatározó tényezője. A nők munkaerőpiaci részvételének fokozása, a nemek közötti indokolatlan bérkülönbségek megszüntetése, a családi és magánélet közötti egyensúly javítása a nők és a férfiak körében, a hátrányos helyzetű csoportok befogadása felé tett további előrelépések, valamint a migráns háttérű személyekkel szembeni megkülönböztetés visszaszorítása mind jó példa arra, hogy miként ötvözhető a növekedés és a társadalmi

méltányosság. Ennek tükrében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a minőségi szolgáltatásokhoz és a természetbeni juttatásokhoz való hozzáférést, többek között a gyermekgondozás, a lakhatás, az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás, valamint az oktatás és képzés terén. A minőségi szolgáltatások és a természetbeni juttatások előmozdítják a munkaerőpiaci részvétel bővülését – kiváltképp a nők esetében –, és erősítik a társadalmi befogadást. Megfelelő figyelmet kell fordítani a lakhatási politikára is, hiszen az célirányos támogatásokon és szociális lakhatási programokon keresztül képes lehet kiküszöbölni a földrajzi mobilitás nemzeti szintű akadályait.

Számos tagállamban ki kell alakítani a migránsok és menekültek beáramlásának kezeléséhez szükséges megfelelő struktúrákat, amelyek túlmutatnak a legsürgetőbb szükségletek kezelésén. Bár ez a jelenség egyértelmű gazdasági és költségvetési hatásokkal jár, makrogazdasági szempontból egyáltalán nem okoz kezelhetetlen vagy rendkívüli problémát. A kihívást rövid távon a befogadó közösségekbe való zökkenőmentes beilleszkedés jelenti, ami ugyanakkor szorosan összefügg a munkaerőpiacot, az oktatási politikákat és intézményeket, valamint a szociális rendszereket érintő hosszabb távú kihívásokkal. A szakpolitikák kiigazítására, a munkaerőpiaci integrációt elősegítő ösztönzők és továbbképzések biztosítására vonatkozó képesség közvetlen hatást fog gyakorolni az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára. Több tagállam például stratégiát dolgozott ki a szakmai tapasztalattal és vállalkozói készségekkel rendelkező migránsok beilleszkedésének megkönnyítése céljából. Ezek a tagállamok segítséget nyújtottak a migránsoknak ahhoz, hogy készségeiket és tapasztalataikat a helyi piaci viszonyokhoz igazítsák¹⁴.

Az utóbbi időben tapasztalt javulás ellenére a tagállamoknak még határozottabban kell fellépniük az ifjúsági munkanélküliség felszámolása érdekében. Eddig 9 millió fiatal vette igénybe az ifjúsági garanciát. Ez az uniós keret az oktatásból a munka világába való átmenet megkönnyítését, a fiatalok foglalkoztathatóságába való beruházást és a társadalmi kirekesztés veszélyének kiküszöbölését célozza. A tagállamoknak folytatniuk kell az ifjúsági garancia kiterjesztését és tovább kell fokozniuk az eszköz hatékonyságát, hogy az valóban eljusson a fiatalokhoz, illetve a leginkább rászoruló régiókba. A Bizottság mozgósítani fogja a rendelkezésére álló valamennyi eszközt, már előterjesztette az ifjúsági garancia forrásainak bővítésére irányuló javaslatot, továbbá hamarosan ismertetni fogja az ifjúságot célzó új kezdeményezését. Mindemellet már csaknem négy millió hallgató vett részt az Erasmus programban. Az Erasmus-ösztöndíjasok közül minden harmadik fiatal állásajánlatot kapott attól a vállalkozástól, ahol szakmai gyakorlatot végzett.

A tagállamoknak nagy hangsúlyt kell fektetniük a készségek munkaerőpiaci relevanciájára, mivel az előrejelzések szerint a jövőben a szakképzett munkaerő hiányára lehet számítani. Túl sok az olyan fiatal, aki a szakmai alapképzést csak másodlagos lehetőségnek tekinti, a továbbképzés lehetőségét pedig csupán a munkavállalók töredékének ajánlják fel. A szakképzés korszerűsítése – egyebek mellett a rugalmas tanulási útvonalak népszerűsítése révén – elősegíti, hogy az emberek egész életük során megfelelő, átvihető készségeket sajátítsanak el. Ennek megvalósításához szoros együttműködésre van szükség az üzleti, a felsőoktatási és a kutatási ágazattal. A szociális partnerek aktív bevonása nyomán új területekre és különféle készségekre kiterjedő tanulószerveződéses gyakorlati képzések alakíthatók ki, amelyek várhatóan képesek lesznek áthidalni a készségkereslet és -kínálat közötti eltérést. Ami az uniós szintet illeti, a kékkártyáról szóló irányelv felülvizsgálata a jogi keret harmonizálását és egyértelműsítését célozza, hogy az EU vonzóbb

---

¹⁴ A Bizottság által nemrégiben kiadott útmutató, amely 22 bevált gyakorlatot mutat be esettanulmány formájában és egy interaktív önértékelési eszközt is tartalmaz (<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18421>). Az útmutató segítséget nyújt a szolgáltatóknak a migráns vállalkozókra, illetve a vállalkozás iránt érdeklődő migránsokra irányuló intézkedéseik célzott kialakításához.

célponttá váljon a magasan képzett harmadik országbeli állampolgárok számára, míg a Készségarancia a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó egyedi igényfelmérés szükségességét hangsúlyozza.

Az oktatás és képzés korszerűsítése elengedhetetlen ahhoz, hogy az emberek jobb készségeket tudjanak elsajátítani, az írni-olvasni tudás alapkészségeitől kezdve egészen a vállalkozói, illetve digitális kompetenciáig. 2015 során tovább javultak az iskolai végzettségi mutatók, a korai iskolaelhagyók aránya pedig a tagállamok zömében csökkent, így összességében 11 %-ra mérséklődött. Ezzel szemben a roma, illetve a migráns háttérű – különösen a külföldön született – diákok körében magemelkedett a korai iskolaelhagyók aránya. A felsőoktatási végzettségi mutató folyamatos és jelentős növekedést mutat: 2015-ben elérte a 38,7 %-ot, és 17 tagállam már túlteljesítette az Európa 2020 stratégiában kitűzött 40 %-os kiemelt célt. Nemzetközi viszonylatban azonban még így is túl sokan vannak Európában azok, akik csupán alacsony szinten sajátítják el az alapkészségeket és a digitális kompetenciákat. Ez Európát versenyhátrányba hozza a gyorsan változó globális gazdaságban. A készségfejlesztés a konvergencia fellendítésének és az európai szociális modell megőrzésének nélkülözhetetlen mozgatórugója, amely a vállalkozói és innovációs képességeket is ösztönzi. Az új európai készségfejlesztési program¹⁵ rendkívül nagy hangsúlyt helyez a felső középfokú végzettséggel nem rendelkező felnőttek támogatására azáltal, hogy lehetőséget biztosít készség szintjük felmérésére, új képzési lehetőségeket kínál számukra és validálja elsajátított készségeiket.

A hatékony szociális párbeszéd a jól működő szociális piacgazdaság alapvető építőköve. A jobban teljesítő tagállamokban jellemzően megalapozottabb a szociális párbeszéd. A szociális párbeszéd sikere számos tényezőtől függ, köztük attól, hogy a különböző partnerek mennyire hajlandók és képesek szerepet vállalni és lépéseket tenni a megoldások kialakításra érdekében, például a bérmegállapítás terén¹⁶. A szociális partnerek uniós és nemzeti szintű szerepvállalása elengedhetetlen ahhoz, hogy a gazdasági és szociálpolitikák átfogó és előretekinthető módon történő kialakítása, illetve végrehajtása során sikerüljön megtalálni a megfelelő egyensúlyt.

A tagállamoknak a szociális partnerekkel együttműködve, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően gondoskodniuk kell arról, hogy bérmegállapítási rendszereik hatékonyan hozzájáruljanak a munkahelyteremtéshez és a reáljövedelem növekedéséhez, egyúttal jobban igazodjanak a termelékenység változásához. A bérek sok tagállamban nem követik kellőképpen a termelékenység alakulását, ami alááshatja a versenyképességet, vagy a túl visszafogott bérfejlesztés esetén visszavetheti az aggregált keresletet és a növekedést. Ez ráadásul a termelékenység növekedését, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, valamint a készségfejlesztést célzó humántőke-beruházásokat is hátrányosan érintheti. Ugyancsak káros hatást gyakorolhat a magasabb hozzáadott értéket képviselő ágazatok javára történő erőforrás-újraelosztás ösztönzőire, így fékezheti a versenyképesség javítását szolgáló további szerkezeti átalakítást az uniós gazdaságokban. Fontos biztosítani, hogy a bérmegállapítás során figyelembe vegyék a készségek és a gazdasági teljesítmény tekintetében az egyes régiók, ágazatok és vállalkozások között fennálló különbségeket. A minimálbérek meghatározásakor a tagállamoknak és a szociális partnereknek az aktív keresők szegénységi rátájára, a munkahelyteremtésre és a versenyképességre gyakorolt hatásokkal is számolniuk kell.

---

¹⁵ COM(2016) 381.

¹⁶ Az EPSCO Tanács által 2016. október 13-án megerősített foglalkoztatási iránymutatások alapján 2016. október 24-én sor került a tagállamokban folytatott szociális párbeszéd háromoldalú felügyeletével kapcsolatos első megbeszélésre a Foglalkoztatási Bizottság keretében. Az ülésen a szakszervezetek és vállalkozói szövetségek nemzeti képviselői is részt vettek.

2.2. A szociálpolitika mint termelési tényező – a jóléti állam korszerűsítése

A tagállamoknak át kell alakítaniuk szociális védelmi rendszereiket annak érdekében, hogy javítsák a munkaerőpiaci részvételt, valamint megfelelő foglalkoztatási biztonságot és jövedelempótlást biztosítsanak. 2015-ben az EU-ban tovább csökkent a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya, ám így is igen magas¹⁷. Bár az EU még messze áll az Európa 2020-ban rögzített céljának megvalósításától, miszerint 2020-ig legalább 20 millió embert kell kiemelni a szegénységből és a társadalmi kirekesztettségéből, a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek száma ismét megközelíti az Európa 2020-ban kitűzött cél meghatározásakor referenciaévnak tekintett 2008-as szintet. A szociális védelem a tagállamok közkiadásainak jelentős részét teszi ki, többek között a kiadások elmúlt években bekövetkezett növekedése miatt is, ugyanakkor van lehetőség célzottabbá tenni e kiadásokat.

Az adó- és a járadékrendszereknek megfelelő szociális támogatást kell biztosítaniuk és kellőképpen ösztönözniük kell a munkavállalást. A jövedelemtámogatási rendszerek (álláskeresői járadékok, a minimumjövedelemre is kiterjedő szociális ellátás, nyugdíjak) megfelelőségének és jogosultsági körének javítása elengedhetetlen a társadalmi kirekesztettség megelőzéséhez, és az álláskeresői járadékok a bizonytalanság csökkentése mellett a makrogazdasági stabilitást és a munkaerőpiaci kötődést is erősíthetik. Az álláskeresői járadékok esetében elégséges időtartamot, jogosultsági kört és mértéket kell meghatározni, továbbá a munkaszerződés jellegétől függetlenül minden alkalmazott számára elérhetővé kell tenni őket, ugyanakkor meg kell őrizni a munkavállalásra ösztönző hatást, továbbá a munkakeresésre és a részvételre vonatkozó aktivizálási követelményeket kell beépíteni az aktív munkaerőpiaci intézkedésekbe. Emellett a megfelelő minimumjövedelmet garantáló juttatást kell biztosítani azok számára, akik nem rendelkeznek a méltó életszínvonalat lehetővé tevő forrásokkal. Az ilyen támogatási rendszerek fenntarthatóságának elősegítése érdekében a munkaképes korúak esetében e juttatás feltételeként kell meghatározni a munkaerőpiaci (re)integrációt szolgáló aktív támogató intézkedésekben való részvételt. Bizonyos esetekben ez szükségessé teheti a rövid távon és tartósan munkanélküli személyeket egyaránt kiszolgáló, egyablakos ügyintézési pontok kialakítását. Az adók és juttatások olyan jellegű reformjait is elő kell mozdítani, amelyek a munkavállalás ösztönzőinek erősítését és a munka kifizetődővé tételét célozzák. Az adórendszerek a jövedelmi egyenlőtlenségek és a szegénység elleni küzdelemhez is hozzájárulhatnak.

A nemzeti nyugdíjrendszereknek jobban kell tükrözniük a várható élettartam növekedését. A nyugdíjrendszereknek – a munkaerőpiaci intézkedésekkel összehangolt módon – lehetővé kell tenniük és ösztönözniük kell azt, hogy a várható élettartam növekedésére való tekintettel a férfiak és a nők idősebb korukig maradjanak munkaviszonyban, továbbá azokra kell korlátozniuk a korhatár előtti nyugdíjazási lehetőségeket, akik valóban nem képesek tovább dolgozni. Ahhoz, hogy a munkával töltött életszakasz hosszabb és kielégítőbb legyen, megfelelő készségek, az egész életen át tartó tanulás lehetőségei és kedvező munkakörülmények is szükségesek, beleértve a feladatelosztás és a munkaidő-beosztás rugalmasságát is. A nyugdíjrendszerek – annak érdekében, hogy elősegítsék munkaképes korúak körében a munka és a magánélet közötti egyensúlyt és hozzájáruljanak a nemek közötti nyugdíjszakadék csökkentéséhez – beszámíthatnák az ápolási-gondozási feladatok ellátását, kellőképpen figyelembe véve a költségvetési helyzetet és a jövőbeli kiadásokra gyakorolt hatást. A kiegészítő nyugdíjra való széles körű jogosultság kulcsfontosságú szerepet tölthet be a nyugdíjjövedelem biztosításában, különösen akkor, ha az

¹⁷ 2015-ben mintegy 119 millió volt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek száma, azaz 3,5 millió fővel kevesebb, mint 2014-ben.

állami nyugdíjak megfelelősége terén kihívások jelentkeznek, és ezt megfelelő módon – a nemzeti kontextustól függően – ösztönözni kell.

Az egészségügyi szakpolitikáknak – megelőző, gyógyító és rehabilitációs stratégiák révén – támogatniuk és javítaniuk kell a szociális védőhálókat és az aktív befogadási stratégiákat. A tagállamoknak ezért folytatniuk kell az egészségügyi rendszerekre irányuló reformokat, biztosítva a költséghatékony közegészségügyhöz és egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférést. Társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt elengedhetetlen védelmet biztosítani a lakosság számára azzal szemben, hogy a rossz egészségi állapot és az ezzel kapcsolatos kiadások szegénységhez vagy társadalmi kirekesztettséghez vezessenek. Ez a fogyatékkal élő személyek aktivizálása tekintetében is fontos szempont. Az uniós szinten tett lépések ellenére a fogyatékkal élők számára továbbra is a munkaerőpiaci esélyegyenlőség hiánya jelenti a legnagyobb kihívást. Több erőfeszítést kell tenni annak érdekében, hogy a képességhiány helyett a képességek kerüljenek az előtérbe.

2.3. Az egységes piac elmélyítése és a nemzeti piacok bővítése

A tagállamoknak teljes mértékben élniük kell az uniós szinten rendelkezésre álló eszközökkel annak érdekében, hogy maximálisan kiaknázzák az európai beruházásokban és termelékenyen rejlő lehetőségeket. A termelékenység növekedése az elmúlt években lassult, ám ez nem minden vállalatot érintett egyenlő mértékben. Számos esetben a legkevésbé termelékeny cégek termelékenysége még tovább csökkent. A tagállamoknak olyan reformokat és szakpolitikákat kell bevezetniük, amelyek elősegítik az új technológiák elterjedését, hogy ezek előnyei a vállalatok szélesebb körében érezthessék hatásaikat. Az egységes piaci stratégia végrehajtása új üzleti lehetőségeket teremt majd, továbbá felszámolja a fennálló szabályozási és adminisztratív akadályokat, különösen az Európa-szerte terjeszkedni kívánó szolgáltatók esetében. Folyamatban van olyan konkrét javaslatok kidolgozása, amelyek az egységes piaci szabályok megerősítésére, továbbá az üzleti szolgáltatások területével kapcsolatos intézkedésekre irányulnak, és többek között az üzleti szolgáltatások határokon átnyúló biztosításának elősegítését, a vállalkozások szerkezetátalakítását és fizetéseképtelenségét, valamint egy egyszerű, modern és csalásbiztos héarendszer kialakítását érintik. A digitális egységes piaci stratégiának köszönhetően kiszámíthatóbbá válik a szabályozás a digitális ágazatban. A fogyasztóvédelmi szabályok jobb érvényesítése egyenlő versenyfeltételeket biztosítana az egységes piac egészén, erősítené a bizalmat, és hozzájárulna a digitális egységes piacon rejlő lehetőségek maximális kiaknázásához. A Bizottság egy egységes uniós engedélyezési keret kialakításának lehetőségét is vizsgálja, amely közvetlenül alkalmazandó lenne az uniós dimenziójú nagyprojektekre, illetve a nemzeti társfinanszírozást mozgósító fő beruházási platformokra.

A közbeszerzés a versenyképesség tekintetében is fontos tényező, mivel előmozdíthatja a strukturális változásokat. A közigazgatási szervek az Unióban évente a GDP mintegy 14 %-át fordítják közbeszerzésre – ez összesítve éves szinten több mint 1, 900 milliárd EUR-t tesz ki az Unióban¹⁸. Ez különösen olyan ágazatok szempontjából jelentős, mint az energiaügy, a közlekedés, a védelem, az informatika vagy az egészségügyi szolgáltatások, mivel ezek esetében a közszféra jelenti a kereslet fő forrását. A korszerű közbeszerzési rendszerek egyik előfeltétele, hogy a közbeszerző szervek tisztában legyenek munkájuk gazdasági hatásával, továbbá ne merüljön fel velük szemben semmiféle kétség a feddhetetlenség és a transzparencia tekintetében. Az intézményeknek készen kell állniuk arra, hogy a

¹⁸ A közüzemi szolgáltatók kiadásait nem tartalmazó, legfrissebb becslés szerint. A közüzemi beszerzésekre is kiterjedő korábbi becslések szerinti összeg az uniós GDP mintegy 19 %-át, azaz hozzávetőlegesen 2 300 milliárd EUR-t tesz ki.

méretgazdaságosság céljából összehangolják a különböző szinten működő szervek közbeszerzéseit, kezeljék a vállalkozások panaszait és ellenőrizték a közbeszerzési szerződéseket. Megfelelő eljárásokat kell bevezetni a korrupció és a beszállítók közötti összejárás megelőzésére, valamint a tisztességtelen közbeszerzés eseteivel szembeni határozott fellépés érdekében. Emellett azokban a tagállamokban, ahol az állami tulajdonú vállalatok számottevő hatást fejtenek ki a gazdaságra, fontos megfelelő irányítási struktúrákat biztosítani annak érdekében, hogy a lehető legjobban segítsék elő a gazdasági fejlődést.

Számos tagállamban a strukturális változások azzal járnak, hogy a tőke és a munkaerő a hagyományos tevékenységekből új, gyakran a szolgáltatások területéhez tartozó tevékenységekbe áramlik. Ebben az ágazatban alacsonyabb a munkatermelékenység, és növekedésének üteme az EU-ban lassabb, mint más fejlett gazdaságokban, különösen az Egyesült Államokban. E növekvő ágazat termelékenységének javítása egyre inkább elengedhetetlen a minőségi munkahelyek és a magas bérek biztosításához. Sajnos a szolgáltatások belső piacának hiányos integrációja, valamint az érintett piaci szegmensek egy részéhez való hozzáférés tekintetében még mindig fennálló akadályok korlátozzák az EU-n belüli kereskedelem bővülését, valamint e szolgáltatások piacainak bővülését. A szolgáltatások integráltabb piacán megvalósuló erősebb verseny a fogyasztók és a felhasználó gyártók számára is előnyös lenne, mivel a fokozott verseny jellemzően csökkenti a haszonkulcsot, miközben a termékek és a szolgáltatások minősége javulhat. Ugyanakkor az alkalmazottaknak megfelelő készségekkel kell rendelkezniük és képeseknek kell lenniük alkalmazkodni a változásokhoz, és e folyamat elősegítéséhez a közigazgatási szervek aktív szerepvállalására is szükség lehet. A kölcsönös elismerés alkalmazása terén jelentkező problémák és – bizonyos esetekben – a jelölésre vonatkozó nemzeti előírások veszélyeztetik a belső piac integritását. A szabályozott szakmák terén tapasztalható egyes túlzott akadályok továbbra is hátráltatják a belső piacban rejlő lehetőségek maximális kiaknázását. Az üzleti szolgáltatások, a szakmai szolgáltatások és a kiskereskedelem terén az ilyen akadályok felszámolása szélesebb körű gazdasági hatásokat eredményezne.

A gazdasági dinamizmus szempontjából különösen fontos, hogy a jogszabályi környezet igazodjon az új üzleti modellekhez, ez azonban nem mehet a méltányosság rovására. Az Uniónak és tagállamainak nyitottan kell viszonyulniuk a megosztásalapú gazdasággal kapcsolatos új üzleti gyakorlatokhoz. Mindazonáltal a hagyományos üzleti szereplők, az új szolgáltatásnyújtók és a fogyasztók számára egyaránt bizonytalanságot okoz, ha Európa egészét nézve töredezett az új üzleti modellekre alkalmazott megközelítés. A Bizottság ezért iránymutatást terjesztett elő arról, hogyan alkalmazandó e dinamikus és gyorsan fejlődő ágazatra a hatályos uniós jog¹⁹. Az iránymutatás azt is javasolja, hogy a tagállamok értékeljék a meglévő korlátozások indokoltságát és arányosságát, és a feltétel nélküli tiltást csak végső eszközként alkalmazzák, valamint biztosítsák, hogy a fogyasztók magas szintű védelemben részesüljenek, ugyanakkor ne háruljanak aránytalan kötelezettségek azokra a magánszemélyekre, akik csak alkalmi jelleggel nyújtanak szolgáltatásokat. Emellett a tagállamoknak folytatniuk kell az adózással és a felelősséggel kapcsolatos szabályok és a munkajog megosztásalapú gazdaságra való alkalmazásának egyszerűsítését és egyértelműsítését. A megosztásalapú gazdaság platformjai jelentősen hozzájárulhatnak az adóbehajtás megkönnyítéséhez, amennyiben együttműködnek a nemzeti hatóságokkal a gazdasági tevékenység nyilvántartásba vétele terén. E kezdeményezések együttesen elősegíthetik azt, hogy szilárdabb keretfeltételek szolgálják az innovációt, csökkenjen a piac jelenlegi töredezettsége, és ezáltal új munkahelyek jöjjenek létre.

---

¹⁹ COM(2016) 356.

A tagállamoknak korszerű, a növekedést és a vállalkozások egyenlő versenyfeltételeit ösztönző adórendszereket kell kialakítaniuk. Az uniós kezdeményezések magasabb szintre emelik az adózás terén elkövetett visszaélések elleni küzdelmet célzó adóügyi együttműködést. Ennek részét képezi a feltételes adómegállapítások és a multinacionális vállalatokra vonatkozó adózási információk átláthatóságának fokozása, a legelterjedtebb adóelkerülési módszerekkel szembeni közös, visszaélés-ellenes intézkedések biztosítása, valamint a Bizottság héára vonatkozó cselekvési terve. Az adócsalás és adókikerülés nemzetközi jellege, valamint a tagállami gazdaságok integrációja miatt összehangolt megközelítést kell kialakítani, és ehhez az európai kezdeményezések mellett a nemzeti szakpolitikák összehangolására is szükség van. A közös konszolidált társaságiadó-alapra és a kettős adóztatással kapcsolatos vitarendezésre vonatkozó legutóbbi bizottsági javaslat hozzájárul az EU korszerű, méltányos és versenyképes adóügyi keretének kiépítéséhez. E keret különböző ösztönzőkkel támogatja a növekedésbarát tevékenységet – például a K+F beruházásokat és a sajáttőke-bevonást –, ezáltal hozzájárul a növekedés, a foglalkoztatás és a beruházások fellendítésére vonatkozó, tágabb célkitűzésekhez is. Számos tagállamnak kell megoldást találnia az adóbehajtás hatékonysági problémáira, és egyes tagállamok már tettek is lépéseket. A tagállamoknak élniük kell ezekkel a lehetőségekkel, hogy egyúttal a munka adóterhét is csökkentsék. Emellett a tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk adóügyi reformjaik elosztási hatásaira is.

3. Felelősségteljes költségvetési politikák

Az euróövezeti átlagos költségvetési hiány mérséklődése és a túlzotthiány-eljárás alá tartozó országok számának csökkenése az elmúlt években tett erőfeszítéseket tükrözi. A Bizottság most tette közzé az euróövezetbe tartozó tagállamok költségvetésiterv-javaslataira vonatkozó véleményeit²⁰. Az összesített kép elfedi a tagállamok között fennálló jelentős különbségeket. Az államháztartás fenntarthatósága tekintetében továbbra is kihívásokkal küzd számos olyan ország, ahol magas az államadósság, és ez sebezhetővé teheti őket a sokkhatásokkal szemben. Más országok ezzel szemben rendelkeznek költségvetési mozgástérrel. Gazdasági szempontból a költségvetési irányvonalat egyfelől az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára, másfelől pedig a gazdasági fellendülés támogatásának szükségességére irányuló kettős célkitűzés figyelembevételével kell értékelni²¹.

A jelenlegi fellendülés támogatásának szükségességére való tekintettel és egyúttal az Európai Központi Bank monetáris politikáját megerősítve most még több erőfeszítést kell tenni az euróövezet egészére vonatkozó pozitív költségvetési irányvonal kialakítása érdekében²². Ezt már a Bizottság elnöke is hangsúlyozta az Európai Parlament és a Tanács elnökének címzett szándéknyilatkozatában, és most az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlásra irányuló javaslat is tükrözi²³. A tagállamok költségvetési politikájának támogatnia kell a növekedést, ugyanakkor biztosítania kell az államadósság hosszabb távú fenntarthatóságát. A költségvetési mozgástérrel rendelkező tagállamoknak ki kell használniuk meglévő lehetőségeiket arra, hogy elősegítsék a kereslet stabilizálódását. Az ilyen mozgástérrel nem rendelkező tagállamoknak a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeinek teljesítésében kell előrelépniük, valamint élniük kell minden adódó lehetőséggel, hogy a munkahelyteremtés és a növekedés érdekében felgyorsítsák a reformokat és javítsák államháztartásuk minőségét. A költségvetés (ezen belül a bevételek és kiadások)

---

²⁰ COM(2016) 730.

²¹ COM(2016) 727.

²² COM(2016) 727.

²³ COM(2016) 726.

minőségére és összetételére kell összpontosítaniuk, hogy az a lehető legnagyobb mértékű hatást gyakorolja a növekedésre. Széles körben elfogadott, hogy ebben hasznos eszköz lehet a kiadások felülvizsgálata. Mindez javítaná a költségvetési irányvonalak különböző országok közötti megoszlását, és így elkerülhető lenne, hogy a rövid távú makrogazdasági stabilitás a középtávú fenntarthatóság kockáztatása árán valósuljon meg.

A szabályok alkalmazása során a Bizottság továbbra is élni fog a Stabilitási és Növekedési Paktumban biztosított rugalmasságból eredő lehetőségekkel²⁴. A Bizottság – a jelenlegi módszertanát alkalmazva – figyelembe fogja venni a menekültek rendkívüli arányú beáramlása és a rendkívüli biztonsági szükségletek által kifejtett költségvetési hatásokat is. A Paktum beruházásokra és strukturális reformokra vonatkozó rendelkezéseit igénybe vevő számos országnak már jelentős mértékű rugalmasságot biztosítottunk.

A finanszírozási költségek jelenlegi alacsony szintje jó lehetőséget kínál arra, hogy a tagállamok előbbre ütemezzék a közberuházásokat. A nominális növekedés fokozatos erősítése mellett ez lehetőséget biztosít a magas adósságráta visszafogására is. Ez a nem jövőorientált kiadások csökkentésével és az adózási kikapuk bezárásával segíthető elő. A Stabilitási és Növekedési Paktum megfelelő keret ahhoz, hogy iránymutatást nyújtson az eltérő feltételek esetén alkalmazandó fiskális politikához. Maximálisan ki kell aknázni a költségvetési felügyeleti eszközöket a megfelelő szakpolitikák ösztönzése és a gazdasági fellendülés megerősítése érdekében.

A tagállamok többségében sor került a nyugdíjrendszer reformjára a rendszer fenntarthatóságának, hatékonyságának és megfelelőségének fokozása érdekében, azonban e reformtörekvések megszilárdításához további lépésekre van szükség²⁵. Ezért szakpolitikai intézkedésekkel kell törekedni arra, hogy az elfogadott nyugdíjreformokat kísérő politikák egészítsék ki, többek között a nyugdíjjövedelem megerősítése révén, amely a munkával töltött évek számának – például a nyugdíjkorhatár és a várható élettartam összekapcsolásával elért – növelésével és más kiegészítő nyugdíjjövedelmek támogatásával valósítható meg. A tagállamoknak emellett célzott intézkedésekkel kell javítaniuk az ellenálló képiséget, hogy a nyugdíjrendszer kedvezőtlen feltételek esetén is fenntartható maradjon.

A népesség előregedése és a technológiai fejlődés miatt az egészségügyi ellátásra és a tartós ápolásra-gondozásra fordított közkiadások az elkövetkező évtizedekben várhatóan jelentősen nőni fognak. Annak érdekében, hogy megőrizzük a fenntartható egészségügyi rendszereket és támogassuk e rendszereknek a népesség egészségi állapotára és a gazdasági jólétre gyakorolt pozitív hatását, további olyan szakpolitikai intézkedésekre van szükség, amelyeknek köszönhetően az egyének képesek lesznek minél tovább megőrizni egészségüket, az egészségügyi rendszerek pedig eredményesebbé, elérhetőbbé és ellenállóképesebbé válnak²⁶.

4. Következő lépések

---

²⁴ COM(2015) 12.

²⁵ Lásd a Gazdaságpolitikai Bizottság (a népesség előregedésével foglalkozó munkacsoport) és az Európai Bizottság (Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság) jelentését: „2015. évi jelentés a népesség előregedéséről: Gazdasági és költségvetési prognózisok az EU 28 tagállamára vonatkozóan (2013–2060)” (2015, European Economy, 3. szám); valamint az Európai Bizottság (A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága) és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság jelentését: „2015. évi jelentés a nyugdíjak megfelelőségéről: az időskori jövedelmek jelenlegi és jövőbeli megfelelősége az EU-ban” (2015, I-II. kötet).

²⁶ COM(2014) 215.

A tagállamoknak fel kell gyorsítaniuk a nekik szóló országspecifikus ajánlásban kiemelt főbb reformok végrehajtását. Emellett teljes mértékben ki kell használniuk az uniós szinten biztosított lehetőségeket. A reformok hatásainak érzékelhetővé válásához idő kell, és minél később kerül sor a reformokra, annál tovább marad kiaknázatlan az érintett gazdaságok növekedési potenciálja. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy eredményesen használják ki az uniós szinten rendelkezésre álló eszközöket, például az európai strukturális és beruházási alapokat, a strukturálisreform-támogató programot (mihelyt elfogadják a társjogalkotók), valamint az európai beruházási tervet. A Bizottság szükség esetén készen áll segítséget nyújtani. A Bizottság tovább folytatja a konstruktív párbeszédet az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal annak érdekében, hogy uniós szinten gyors előrelépésre kerüljön sor a kiemelt kezdeményezések tekintetében.

A Bizottság a jövő tavaszi nemzeti programok és országspecifikus ajánlások előkészítése során a tagállamokkal való párbeszédet is intenzívebbé teszi. Ennek alapját a reformok sikeres végrehajtásáról és ütemezéséről alkotott közös álláspont képezi majd, amely figyelembe veszi a rövid és középtávú hatásokat, valamint az elosztási költségeket és előnyöket. Az országjelentések télen esedékes közzétételét követően a Bizottság számos csatornán keresztül folytatja majd a megbeszéléseket a tagállamokkal, többek között politikai szintű, kifejezetten e témával foglalkozó látogatások keretében, amelyekre a Bizottság illetékes alelnökének irányításával kerül sor. A Bizottság elemzésével kapcsolatban a tagállamok is visszajelzést adhatnak a kétoldalú találkozók második fordulójában, valamint a nemzeti reformprogramokban és a stabilitási és konvergenciaprogramokban. E megbeszélések során a Bizottság mindenekelőtt a Tanács által elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtására összpontosít majd.

A Bizottság szorgalmazza, hogy a nemzeti programok előkészítésében biztosítsanak jelentős szerepet a nemzeti parlamentek számára és vonják be szorosabban a szociális partnereket. E programok inkluzív módon való előkészítése hozzájárul a programokkal kapcsolatos felelősségvállalás javításához és a reformok szélesebb körű támogatottságához, és a Bizottság készen áll arra, hogy minden szinten elősegítse a kapcsolattartást.